

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI
DERSİ

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI 7

2.1. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2.2. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER	7
2.3. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	8
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	9

3. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 11

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	11
3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12
9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12
10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	16
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	18
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	19

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünelebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünlüğe ulaşmış bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimini tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünlüğe ulaşmış bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılacak öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanan, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiyle, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına ters-tir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerdedir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalışmalarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken

teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.

4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.

5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.

6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.

7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözeten bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Köklü bir geçmişi olan Türk müziğinin en belirgin özelliği makamsal oluşu ve zengin ritim yapısıdır. Kendine has icrası ve yorumu, usta çırak ilişkisi içerisinde nesilden nesile aktarılmıştır. Türk müziği eğitiminde nazari bilgilerin yanında müziğin temas içerisinde bulunduğu tarih ve edebiyat disiplinlerinin de bilinmesi önemlidir. Türk Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı hazırlanırken öncelikle temel müzik bilgileri üzerinde durulmuştur. 11. ve 12. sınıflarda okutulacak olan Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması, Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması derslerine temel oluşturulmuştur. Türk Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı'nın amacı Türk müziği ses sistemini, teorisini repertuvar desteği ile günümüz eğitim anlayışı içerisinde öğrencilere kazandırmaktır.

2.1. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Türk müziğinin genel karakteristik özelliklerini kavramaları
- Müzikal duyarlılık, düşünme, yorumlama ve yaratıcılık becerilerini geliştirmeleri
- Türk müziği eserleri dağarcığına sahip olmaları
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları
- Toplu çalışmalar aracılığı ile birlikte düşünme, birlikte hareket etme, sorumluluk ve paylaşma bilinci kazanmaları
- Çalışmalarında zamanı planlı ve verimli kullanma alışkanlığı kazanmaları
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak musiki kültürüne hizmet etmeleri

2.2. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Türk Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı ile ulaşılması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Türk müziğinde günümüzde kullanılan perdeleri, aralık bilgisini, usul bilgisini ve makam kavramını anlama
- Basit makamları oluşturan unsurları bilme
- Basit makamlarda oluşturulmuş seyirleri usul vurarak okuma
- Basit makamlardaki eserlerin solfejini usul vurarak okuma
- Eserleri çeşitli kararlara (perdelere) aktarma
- Deşifre ve dikte becerilerini geliştirme
- Millî ve manevi değerlerimizi konu edinen eserleri ekleyerek repertuvarını genişletme
- Ülkemizin musiki kültürüne hizmet etme

2.3. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Türk Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı öğrencinin başlangıç seviyesinden hedeflenen seviyeye kadar ulaşmasını amaçlamaktadır. Bu hedefin gerçekleşmesinde Türk müziğinin tüm sözlü ve sözsüz eser dağarcığından yararlanılabilir.
- Türk Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı ile kazandırılması hedeflenen becerilerin, evrensel öğretim yöntemlerinin yanında Türk müziği eğitiminin geleneksel yöntemi olan usta çırak ilişkisi (meşk) ile desteklenmesi göz önünde bulundurulmalıdır.
- Türk Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı'nda kazanımlar gerçekleştirilirken öğrenci grubunun ilgileri, çevre özellikleri, ihtiyaçları, beklentileri ve hazırbulunuşluk düzeyleri dikkate alınmalıdır.
- Etkinlikler uygulanırken ya da yeni etkinlikler geliştirilirken programda yer alan kazanım açıklamaları dikkate alınmalıdır.
- Seslendirilecek seyir ve eserlerin seçiminde, öğrenciler ve sınıf seviyesi göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrenci düzeylerinin çok altında veya çok üstünde görevler verilmemeye özen gösterilmelidir.
- Solfej okuma ve usul vurma becerilerini kazanma ve pekiştirme sürecinde öğrencilere yeteri kadar süre tanınmalı, bir beceri yeterince pekiştirilmeden yeni bir beceriye geçilmemelidir.
- Öğretici; programda yer alan kazanımlara ve içeriğe bağlı kalmak koşuluyla eser ve etüt takviyesi yaptırabilir, ödev ve projeler verebilir.
- Öğrencilere verilen ödev ya da proje kapsamındaki dinleme ve araştırma çalışmaları, müziği anlamak ve müziği okumak adına yapılan etkinliklerdir. Araştırma etkinliği ise öğrencilerin eserler hakkında bilgilere (besteci, dönem, makam, usul...) ulaşması ve eserin özelliklerini tanıması içindir.
- Öğrencilere Türk müziği nazariyatıyla ilgili yayımlanmış tez, makale ve kitapları takip etmeleri önerilmelidir.
- Öğrenme öğretim etkinliklerinde kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve basılı materyallerden de yararlanılmalıdır.
- Programın uygulanması sürecinde öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanmalarına imkân sağlayacak etkinlik ve çalışmalara yer verilmelidir.
- Öğrencilerin kendi bilgi ve becerilerindeki eksiklikleri fark etmeleri ve bu eksiklikleri giderebilmeleri için bireysel hedefler belirlemeleri sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin yeni ve eski bilgileri arasında bağlantılar kurmalarına önem verilmelidir.
- Her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için bireysel farklılıklarını dikkate alan fırsatlar yaratılmalıdır.
- Grup çalışmaları; öğrencilerin estetik duyarlılık içinde birbirine yardımcı ve destek olmasını, birbirlerinin çalışmalarını görerek değerlendirmelerini, yeni fikirlerin doğmasını ve olumlu ilişkilerin geliştirilmesini sağlar. Bu nedenle grup çalışmaları özendirilmeli, desteklenmelidir.
- Sanatsal etkinlikler aracılığı ile öğrencilerin estetik duygularını geliştirmeleri amaçlanır. Öğrencilerin sanatsal etkinlikleri takip etmelerine önem verilmelidir.
- Programda yer alan değerlerin yeri geldiğinde etkinlik, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.
- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

9. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
TEMEL MÜZİK BİLGİLERİ VE KAVRAMLARI	18	6	8
TÜRK MÜZİĞİNE GİRİŞ	8	10	14
TÜRK MÜZİĞİNDE PERDE İSİMLERİ VE ARALIK KAVRAMI	4	10	14
MAKAM KAVRAMI	9	8	11
USUL	3	8	11
BASİT MAKAMLAR	12	30	42
TOPLAM	54	72	100

10. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
BASİT MAKAMLAR	24	64	89
TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ	8	8	11
TOPLAM	32	72	100

11. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
ŞED (GÖÇÜRÜLMÜŞ) MAKAMLAR	24	72	100
TOPLAM	24	72	100

12. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
BİLEŞİK MAKAMLAR	24	72	100
TOPLAM	24	72	100

3. TÜRK MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 9. sınıf düzeyinde altı,10. sınıf düzeyinde iki ünite bulunmaktadır. Kazanımlar; sınıf seviyesi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.1. TEMEL MÜZİK BİLGİLERİ VE KAVRAMLARI

9.1.1. Ses ve Sesin Özellikleri

9.1.1.1. Sesin oluşumunu açıklar.

Müziksel ses ile diğer seslerin farkı üzerinde durulur.

9.1.1.2. Sesin özelliklerini söyler.

Sesin tınısı, süresi, yüksekliği ve şiddet özellikleri örnekler ile açıklanır.

9.1.2. Temel Müzik Kavramları

9.1.2.1. Nota kavramını açıklar.

9.1.2.2. Müzikte kullanılan anahtarları açıklar.

9.1.2.3. Dizek kavramını açıklar.

9.1.2.4. Notaların dizek üzerindeki yerlerini gösterir.

Sol anahtarı ile yazılmış birinci ek çizgide bulunan do notasından başlayarak iki oktav çıkıcı do dizisi gösterilir.

9.1.2.5. Müzikte kullanılan tekrar işaretlerini açıklar.

Röpriz, dolap, senyö, da capo, ölçü tekrarı ve coda kavramları anlatılır.

9.1.2.6. Bitiş çizgisi kavramını açıklar.

9.1.2.7. Ses değiştirici işaretlerin görevlerini açıklar.

Diyez işaretlerinin önüne geldiği notayı tizleştirdiği, bemol işaretlerinin önüne geldiği notayı pestleştirdiği, natürel (bekar) işaretinin önüne geldiği notayı eski hâline getirdiği üzerinde durulur. Türk müziğindeki ses değiştirici işaretler sonraki ünitelere bırakılır.

9.1.2.8. Ölçü kavramını açıklar.

Ölçü, ölçü sayısı ve ölçü çizgisi üzerinde durulur.

9.1.2.9. Müzikte hız kavramını tanıır.

Eserin hangi hızda çalınıp söyleneceği (yavaş, orta ve çabuk) açıklanır, metronom tanıtılır.

9.1.3. Nota ve Sus Süre Değerleri

9.1.3.1. Nota değerlerini açıklar.

Birlik, ikilik, dördlük, sekizlik ve on altılık nota değerleri üzerinde durulur.

9.1.3.2. Değerlerinde yazılmış notaları vuruş yaparak uygular.

Birlik, ikilik, dördlük, sekizlik ve on altılık nota değerlerinde yazılmış alıştırılmalar vuruş yapılarak uygulanır.

9.1.3.3. Sus değerlerini açıklar.

Birlik, ikilik, dördlük, sekizlik ve on altılık sus değerleri üzerinde durulur.

9.1.3.4. Değerlerinde yazılmış susları vuruş yaparak uygular.

Birlik, ikilik, dördlük, sekizlik, on altılık ve otuz ikilik nota ve sus değerleri vuruş yapılarak uygulanır.

9.1.3.5. Uzatma noktası kavramını açıklar.

9.1.3.6. Uzatma bağı kavramını açıklar.

9.1.3.7. Üçlemelerin oluşumunu açıklar.

9.2. TÜRK MÜZİĞİNE GİRİŞ

9.2.1. Türk Müziği Tanımı

9.2.1.1. Türk müziği kavramını açıklar.

Türk müziğinin tarihsel gelişimi ve oluşumundan kısaca bahsedilir.

9.2.1.2. Türk müziği türlerini açıklar.

Türk sanat müziği, Türk halk müziği, dini müzik ve askeri müzik türleri ile sınırlandırılmalıdır.

9.2.2. Türk Müziğinde Kullanılan Ses Sistemleri

9.2.2.1. Türk müziğinde kullanılan ses sistemlerini söyler.

On yedi, yirmi dört ve kırk bir perde aralıklı ses sistemleri tanıtılır.

9.2.3. Türk Müziğinde Kullanılan Nota Yazım Sistemleri

9.2.3.1. Türk müziğinde kullanılan nota yazım sistemlerini açıklar.

Ebced nota yazısı, Ali Ufkî Bey nota yazısı, Kantemiroğlu nota yazısı, Abdülbaki Nasır Dede nota yazısı ve Hamparsun nota yazım sistemlerinden bahsedilir.

9.2.4. Türk Müziği Nazariyatçıları

9.2.4.1. Türk müziği nazariyatçılarının Türk müziğine katkısını açıklar.

Safiyüddin el-Urmevî, Abdülkâdir-i Merâgî, Kantemiroğlu, Abdülbâki Nâsır Dede, Haşim Bey, Rauf Yekta Bey, Hüseyin Saadettin Arel, Suphi Ezgi, Salih Murat Uzdilek, Ekrem Karadeniz, İsmail Hakkı Özkan ve Onur Akdoğu isimleri üzerinde durulur.

9.2.5. Türk Sanat Müziği Formları

9.2.5.1. Türk sanat müziğinde kullanılan sözlü formları açıklar.

Sadece şarkı ve türkü formu üzerinde durulur.

9.2.5.2. Türk sanat müziğinde kullanılan sözsüz formları açıklar.

Peşrev, taksim, saz semaisi, oyun havası ve ara nağme formları üzerinde durulur.

9.2.5.3. Türk sanat müziğinde kullanılan dinî formları açıklar.

9.3. TÜRK MÜZİĞİNDE PERDE İSİMLERİ VE ARALIK KAVRAMI

9.3.1. Türk Müziğinde Perde Kavramı

9.3.1.1. Türk müziğindeki perde kavramını açıklar.

Perde ve makam isimlerinin kökeni ve anlamı üzerinde yeri geldikçe durulur.

9.3.2. Türk Müziğinde Kullanılan Ana Perdeler

9.3.2.1. Türk müziğinde kullanılan ana perdeleri söyler.

Kaba çârgâh perdesinden tiz çârgâh perdesine kadar olan ana perdeler gösterilir.

9.3.3. Türk Müziğinde Aralık Kavramı

9.3.3.1. Türk müziğinde kullanılan aralık kavramını açıklar.

9.3.4. Koma Cetveli

9.3.4.1. Koma cetvelini oluşturan unsurları açıklar.

Koma cetvelinde yer alan ses değiştirici işaretleri, isimleri, harf karşılıkları ve koma değerleri gösterilir.

9.4. MAKAM KAVRAMI

9.4.1. Makam Tanımı

9.4.1.1. Makam kavramını tanımlar.

9.4.2. Makamı Oluşturan Dörtlü ve Beşliler

9.4.2.1. Makamı oluşturan dörtlüleri dizek üzerinde gösterir.

Çârgâh dörtlüsü, bûselik dörtlüsü, kürdî dörtlüsü, rast dörtlüsü, uşşak dörtlüsü ve hicaz dörtlüsü gösterilir.

9.4.2.2. Makamı oluşturan beşlileri dizek üzerinde gösterir.

Çârgâh beşlisi, bûselik beşlisi, kürdî beşlisi, rast beşlisi, hüseyinî beşlisi ve hicaz beşlisi gösterilir.

9.4.3. Makamların Oluşumu

9.4.3.1. Makam türlerini açıklar.

Basit, şed (göçürülmüş) ve bileşik makamların oluşumu açıklanır.

9.4.3.2. Makamda kalışları açıklar.

9.4.3.3. Seyir kavramını açıklar.

9.4.3.4. Makamı oluşturan sesleri açıklar .

Durak, güçlü yeden ve tiz durak sesleri gösterilir.

9.4.3.5. Çeşni ve geçki kavramını açıklar.

9.4.3.6. Geçki kavramını açıklar.

9.5. USUL

9.5.1. Usul Tanımı

9.5.1.1. Usulün tanımını yapar.

9.5.2. Usul Vurulması

9.5.2.1. Usul vuruşunu uygular.

Sağ ve sol el vuruşları gösterilir.

9.5.3. İki Zamanlıdan On Zamanlıya Kadar Olan Usuller

9.5.3.1. İki zamanlıdan on zamanlıya kadar olan usulleri uygular.

Nimsofyan, semai, sofyan, Türk aksağı, yürük semai, devrihindi, devrituran, düyek, müsemmen, aksak, aksak semai, curcuna usulleri üzerinde durulur.

9.6. BASİT MAKAMLAR

Ünite Açıklaması: Bu ünite de makamlar konusu işlenirken şunlara dikkat edilir:

- a) Makamı oluşturan dörtlü ve beşliler dizek üzerinde gösterilir.
- b) Makamların dizisi, durağı, güçlüsü, tiz durağı, seyri ve donanımı öğretilir.
- c) Seyir ve eserler usulleri ile birlikte okutulur.

9.6.1. Çârgâh Makamı

- 9.6.1.1. Çârgâh makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 9.6.1.2. Çârgâh makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 9.6.1.3. Çârgâh makamında yazılmış seyirleri okur.
- 9.6.1.4. Çârgâh makamında yazılmış eserleri okur.

9.6.2. Bûselik Makamı

- 9.6.2.1. Bûselik makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 9.6.2.2. Bûselik makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 9.6.2.3. Bûselik makamında yazılmış seyirleri okur.
- 9.6.2.4. Bûselik makamında yazılmış eserleri okur.

9.6.3. Kürdî Makamı

- 9.6.3.1. Kürdî makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 9.6.3.2. Kürdî makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 9.6.3.3. Kürdî makamında yazılmış seyirleri okur.
- 9.6.3.4. Kürdî makamında yazılmış eserleri okur.

10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

10.1. BASİT MAKAMLAR

Ünite Açıklaması: Bu ünite de makamlar konusu işlenirken şunlara dikkat edilir:

- Makamı oluşturan dörtlü ve beşliler dizek üzerinde gösterilir.
- Makamların dizisi, durağı, güçlüsü, tiz durağı, seyri ve donanımı öğretilir.
- Seyir ve eserler usulleri ile birlikte okutulur.

10.1.1. Rast Makamı

- 10.1.1.1. Rast makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 10.1.1.2. Rast makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 10.1.1.3. Rast makamında yazılmış seyirleri okur.
- 10.1.1.4. Rast makamında yazılmış eserleri okur.

10.1.2. Uşşak Makamı

- 10.1.2.1. Uşşak makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 10.1.2.2. Uşşak makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 10.1.2.3. Uşşak makamında yazılmış seyirleri okur.
- 10.1.2.4. Uşşak makamında yazılmış eserleri okur.

10.1.3. Hüseyinî Makamı

- 10.1.3.1. Hüseyinî makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 10.1.3.2. Hüseyinî makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 10.1.3.3. Hüseyinî makamında yazılmış seyirleri okur.
- 10.1.3.4. Hüseyinî makamında yazılmış eserleri okur.

10.1.4. Karcığar Makamı

- 10.1.4.1. Karcığar makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 10.1.4.2. Karcığar makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 10.1.4.3. Karcığar makamında yazılmış seyirleri okur.
- 10.1.4.4. Karcığar makamında yazılmış eserleri okur.

10.1.5. Hicaz Makamı

- 10.1.5.1. Hicaz makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 10.1.5.2. Hicaz makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 10.1.5.3. Hicaz makamında yazılmış seyirleri okur.
- 10.1.5.4. Hicaz makamında yazılmış eserleri okur.

10.1.6. Zirgüleli Hicaz Makamı

- 10.1.6.1. Zirgüleli hicaz makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 10.1.6.2. Zirgüleli hicaz makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 10.1.6.3. Zirgüleli hicaz makamında yazılmış seyirleri okur.
- 10.1.6.4. Zirgüleli hicaz makamında yazılmış eserleri okur.

10.2. TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ

10.2.1. Türk Halk Müziği

10.2.1.1. Türk halk müziğinin özelliklerini açıklar.

Türk halk müziğinin geçmişe uzanan, geniş coğrafi alanlarda etkili, anonim, âşık ve din kökenli, yöresel (söyleme, çalma, makam, usul ve form) özelliklere sahip, yavaşık ve küçük değerli seslerden kurgulu bir müzik olduğu vurgulanmalıdır.

10.2.2. Ritimli Ezgiler

10.2.2.1. Ritimli sözel ezgileri açıklar.

10.2.2.2. Ritimli çalgısal ezgileri açıklar.

10.2.3. Serbest Ritimli Ezgiler

10.2.3.1. Serbest ritimli vokal ezgileri açıklar.

10.2.3.2. Serbest ritimli çalgısal ezgileri açıklar.

10.2.4. Karma Ritimli Ezgiler

10.2.4.1. Süreklilik gösteren eserleri açıklar.

10.2.4.2. Ayaklı serbest ritimli ezgileri açıklar.

10.2.4.3. Kısa süreli değişken, serbest ritim gösteren ezgileri açıklar.

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. ŞED (GÖÇÜRÜLMÜŞ) MAKAMLAR

Ünite Açıklaması: Bu ünite de makamlar konusu işlenirken şunlara dikkat edilir:

- Makamı oluşturan dörtlü ve beşliler dizek üzerinde gösterilir.
- Makamların dizisi, durağı, güçlüsü, tiz durağı, seyri ve donanımı öğretilir.
- Seyir ve eserler usulleri ile birlikte okutulur.

11.1.1. Acem-aşiran Makamı

- 11.1.1.1. Acem-aşiran makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.1.2. Acem-aşiran makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.1.3. Acem-aşiran makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.1.4. Acem-aşiran makamında yazılmış eserleri okur.

11.1.2. Mâhur Makamı

- 11.1.2.1. Mâhur makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.2.2. Mâhur makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.2.3. Mâhur makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.2.4. Mâhur makamında yazılmış eserleri okur.

11.1.3. Nihâvend Makamı

- 11.1.3.1. Nihâvend makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.3.2. Nihâvend makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.3.3. Nihâvend makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.3.4. Nihâvend makamında yazılmış eserleri okur.

11.1.4. Kürdili-hicazkâr Makamı

- 11.1.4.1. Kürdili-hicazkâr makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.4.2. Kürdili-hicazkâr makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.4.3. Kürdili-hicazkâr makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.4.4. Kürdili-hicazkâr makamında yazılmış eserleri okur.

11.1.5. Hicazkâr Makamı

- 11.1.5.1. Hicazkâr makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.5.2. Hicazkâr makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.5.3. Hicazkâr makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.5.4. Hicazkâr makamında yazılmış eserleri okur.

11.1.6. Suzinâk Makamı

- 11.1.6.1. Suzinâk makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.6.2. Suzinâk makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.6.3. Suzinâk makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.6.4. Suzinâk makamında yazılmış eserleri okur.

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. BİLEŞİK MAKAMLAR

Ünite Açıklaması: Bu ünite de makamlar konusu işlenirken şunlara dikkat edilir:

- Makamı oluşturan dörtlü ve beşliler dizek üzerinde gösterilir.
- Makamların dizisi, durağı, güçlüsü, tiz durağı, seyri ve donanımı öğretilir.
- Seyir ve eserler usulleri ile birlikte okutulur.

12.1.1. Segâh Makamı

- 12.1.1.1. Segâh makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.1.2. Segâh makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.1.3. Segâh makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.1.4. Segâh makamında yazılmış eserleri okur.

12.1.2. Hüz zam Makamı

- 12.1.2.1. Hüz zam makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.2.2. Hüz zam makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.2.3. Hüz zam makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.2.4. Hüz zam makamında yazılmış eserleri okur.

12.1.3. Sabâ Makamı

- 12.1.3.1. Sabâ makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.3.2. Sabâ makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.3.3. Sabâ makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.3.4. Sabâ makamında yazılmış eserleri okur.

12.1.4. Muhayyer-kürdî Makamı

- 12.1.4.1. Muhayyer-kürdî makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.4.2. Muhayyer-kürdî makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.4.3. Muhayyer-kürdî makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.4.4. Muhayyer-kürdî makamında yazılmış eserleri okur.

12.1.5. Acem-kürdî Makamı

- 12.1.5.1. Acem-kürdî makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.5.2. Acem-kürdî makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.5.3. Acem-kürdî makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.5.4. Acem-kürdî makamında yazılmış eserleri okur.

12.1.6. Nikriz Makamı

- 12.1.6.1. Nikriz makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.6.2. Nikriz makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.6.3. Nikriz makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.6.4. Nikriz makamında yazılmış eserleri okur.